

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library
City

Виходять три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК Х.

4. 120 (1173).

ЧЕТВЕР, 11. ЖОВТНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, OCTOBER 11th, 1928.

No. 120 (1173). VOL. X.

В Австрії арештовано 300 комуністів

СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИ НЕ ПЕРЕШКАДЖАЛИ ПАРАДІ ФАШІСТІВ.

Мітинг фашистів і соціал-демократів у Вінер Нойштадті відбувся спокійно. — Арештовано 60 комуністів за роздавання революційних відозв. — Місто було переповнене озброєним військом і мало вигляд воєнного табору.

ВІДЕНЬ, 7. жовтня. — Помімо того, що в Вінер Нойштадті відбулася сьогодні дві окремі демонстрації, влаштовані соціал-демократами й фашистами, між ними не прийшло до ніякої боротьби. Зате арештовано комуністів як в самому Вінер Нойштадті, так і в інших містах. Консервативно обчислюють, що протягом останніх 24 годин по цілій Австрії арештовано 300 комуністів.

ВІНЕР НОЙШТАДТ, Австрія, 8. жовтня. — Завдяки соціал-демократичним провідникам, які обіцяли урядові, що безумовно підчиняться його розпорядкам і не будуть перешкаджати фашистській демонстрації, австрійські фашисти влаштували тут вчора свою демонстрацію без ніяких перешкод.

Ціле місто було заляте озброєним військом, яке хотіло було втопити в крові всякий виступ робітників. Місто мало вигляд воєнного табору. На стратегічних пунктах стояли не лише машинні кріси, але й полеві гармати, готові до акції.

Фашисти скінчили свій мітинг в полудні і спокійно вийшли з великої площі, на яку вмащували після них соціал-демократи. Одні й другі обмежилися лише до балачок. Буржуазна преса подає, що фашистів було 22,000, а соціал-демократів 45,000.

В той час, коли фашисти й соціал-демократи були слухняні до уряду й мали його охорону, влада не оставила в спокою комуністів, але перевела

серед них арештування. У Вінер Нойштадті арештовано 60 комуністів, а в Поттендорфі більше як два рази тільки.

Комуністів у Вінер Нойштадті арештовано в часі, як вони розповсюджували на вулицях революційні відозви під проводом Віктора Штерна, моравського посла чехословацького парламенту. Арештування перервала жандармерія. Серед арештованих є редактор комуністичної газети "Брун Тагблат" Слямський і визначний австрійський комуніст Франц Ляушер.

В Поттендорфі арештовано в суботу вечором 131 комуністів, коли вони відбували свій мітинг. Их заповано до тигарових вагонів для перевезу до Відня. В дорозі один з них потягнув за шнурок від давника в локомотиві і це раптом заставило потяг. Це було сигналом для комуністів, щоб вони вирвалися на волю. Більшість з них знову зловлено й відіслано до Відня, але інші втікли на поля.

В Горнішнім Еггендорфі й Бергенлянді поліція перебила походи комуністів, які машерували до Вінер Нойштадту.

ВІДЕНЬ, 5. жовтня. — Робітничий Комітет Охорони, недавно вибраний на конференції в Бадені, видав відозву, в якій закликає робітників Долішньої Сирії і Відня покинути завтра працю й заняті всі залізничні станції. Подібна відозва, видана Комуністичною Партиєю Австрії, була сфальсифікована сьогодні поліцією.

ПОЛІЦІЯ В МЕЛБУРНІ ЗРОБИЛА РЕЙД НА ПРИМІЩЕННЯ КОМПАРТІЇ.

СІДНІ, Австралія, 4. жовтня. — Поліція в Мелбурні зробила вчора рейд на приміщення Комуністичної Парції й захопила всі документи та літературу, на які могла наложити свою руку. Зроблено це з наміром, щоб зломати бойовий дух страйкуючих докових робітників.

Цей вчинок potwierджує закид страйкерів, зібраних передвчора на масовий мітинг, що австралійський уряд кооперує з корабельними компаніями,

щоб примусити робітників повернути до праці.

Чотириста страйкерів парадували вчора вулицями Мелбурну, однак велика кількість поліції не дала їм влаштувати демонстрації.

Страйк починає мати свій вплив на торгівлю країни. Зі застановленням праці у всіх портах застановлений весь експорт. В Аделаїд лежить призначена до експорту овна вартістю близько \$5,000,000.

КОЦЮБІНСЬКИЙ ЗАЛОЖИВ ПРОТЕСТ.

МОСКВА. — Повірений у справах С.Р.С.Р. в Польщі тов. Ю. М. Коцюбинський заявив вище-міністрові закордонних справ Висецькому протест з приводу промови волинського воеводи Юзефського, виглошеної 2-го вересня ц. р. на з'їзді послів союму й сенаторів "батьку співробітництва з урядом" Волинського воеводства. Як відомо, в промові воеводи Юзефського був заклик до відірвання від Радянського Союзу території, що входить в склад У.С.Р.Р. Тов. Коцюбин-

ський вказав вище-міністрові Висецькому, що союзний уряд вбачає в цьому виступі волинського воеводи грубе порушення 5. статті радянсько-польського мирного договору з 1924 року.

Висецький заявив у відповідь т. Коцюбинському, що міністерство закордонних справ "видасть офіційний комунікат для преси, де буде спростована автентичність тексту промови воеводи Юзефського, що з'явилася в польських газетах".

Поверх 100,000 текстільних робітників у Польщі вийшли на страйк

Робітники вимагають 20 проц. підвишки платні й загального поліпшення умов праці. — Страйк є під проводом комуністів. — Польський уряд готується здавити страйк при помочі війська й жандармерії.

ВАРШАВА, 6-го жовтня. — Більше як 100,000 текстільних робітників в Лодзі під проводом комуністів вийшли вчора на страйк, закритиши 90 проц. фабрик. Страйк швидко поширюється на інші індустриальні центри.

Текстільні робітники вимагають 20 проц. підвишки платні й загального поліпшення умов праці. Робітники через своїх провідників заявляють, що будуть "боротися до кінця", щоб досягнути своїх домагань.

Уряд вже робить старання, щоб здавити страйк, а диктатор Пилсудський, який щойно повернувся з переговорів у Румунії, де заключено договір проти Радянської України, намовляє своїх легіонерів, щоб ішли за страйколомів. Як ар-

гумент для цього він покликається на факт, що страйком проводять комуністи і що на східних кордоні є Радянський Союз.

З огляду на загальний текстільний страйк і готовість робітників в інших текстільних містах та інших індустриях застрайкувати, заходять можливості, що фінансована Францією польська армія буде ужити разом з жандармерією для здавлення страйку. На всякий випадок, жовнірів тримається напоготові в бараках.

Уряд назначив спеціальних делегатів для відновлення переговорів між робітниками а власниками фабрик передтим, закі вони займуть активнішу роллю, але вважають майже за певне, що ці переговори розіб'ються.

МАНЕВРИ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ В СТОЛИЦІ РАД. УКРАЇНИ.

МОСКВА, 2. жовтня. — Минулої суботи і неділі столиця Радянської України, Харків, попала під "обстріл неприятелі", але залишилася на далі цілою й неушкодженою. В ті дні розпочався великий бій за здобуття Харкова "ворожими" військами, які заняли позицію в десять кілометрів від індустриального центру Червонозаводське і мали його здобути. Цих "ворожих" військ було 2 1/2 дивізії Червоної армії, підкерваної танками, аеропланами й артилерією.

Ця армія була вислана на Харків, щоб спаралізувати важкий промисловий центр столиці, а населення мало боронитись і воно боронилося

завзято. 20,000 робітників-добровольців відпирали безуспішно атак, доки на допомогу їм не прийшли комсомольські та інші відділи і тоді відперто разом "ворога". Це був кінцевий епізод військових маневрів Червоної армії на Україні для випробування обороноздатности країни.

В МОСКВІ ПОМЕР РЕДАКТОР "ІЗВЕСТІЯ".

МОСКВА, 8. жовтня. — Тут помер сьогодні на 58-ім році життя Іван Степанов-Скворцов, редактор газети "Известия" і директор Ленінського Інституту. Він був одним з найбільш активних радянських діячів.

ПОРТОВІ РОБІТНИКИ У ВЕРА КРУЗ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК.

ВЕРА КРУЗ, Мексико, 6-го жовтня. — Всі портові робітники в Вера Круз вийдуть в понеділок на страйк в симпатії до шкільних учителів, які застрайкували вчора, щоб добитися більшої платні.

Шкільні учителі вийшли на страйк, коли мексиканський уряд відмовився дати підвишку платні і платно за перші два місяці шкільного року. Роблено старання недопустити до страйку через зазив до бізнесменів міста, щоб вони доставили до міста грошей на двомісячну платню, але нічого з того не вийшло.

Докові робітники сповістили, що застрайкують, якщо не будуть сповнені домагання шкільних учителів, об'єднаних з ними в Мексиканській Федерації Праці. Страйк докових

робітників застановить рух в порті і відібється уємно на торговлі міста Вера Круз.

ЗВІЛЬНЕНО АРЕШТОВАНИХ В МІЛЯНІ.

РИМ, 5. жовтня. — На рекомендацію розвідної секції спеціального військового трибуналу звільнено вчора 40 осіб, арештованих в звязку з вибухом бомби в Міляні минулої весни, що мала бути призначена для короля.

ПОТЯГ УДАРІВ В АВТОБУС І ВБИВ 9 ОСІБ.

КАШАУ, Чехословацьчина, 8. жовтня. — Недалеко цього міста потяг ударив в автобус, переповнений туристами, в наслідок чого 9 осіб було убитих і 19 тяжко поранених.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС В ІТАЛІЇ.

РИМ, 6. жовтня. — Перший раз від свого заснування спеціальний військовий трибунал перенесеться 13. жовтня з Риму до Локки, де буде судити Вінченца Маджіоре і Бруна Салдоні, обвинувачених у змові проти уряду.

ВСІ ІТАЛІЙСЬКІ КОРДОНИ ЗАКРИТІ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 6. жовтня. — Місцева газета отримала відомість, що всі італійські кордони зістали закриті для прибуваючих гостей. Хто хоче дістатися до Італії, мусять переходити через багато ріжних допитів і задемонструвати свою симпатію до фашизму, закі буде допущений.

УБІЙНИКА ЗВІЛЬНЕНО ВІД ВИНИ Й КАРИ.

ПІТСБУРГ, Па., 5. жовтня. — Луїс Карбоні, наганий Луїсової машини, який застрив Джорджа Морана й поранив двох інших поступових делегатів на конвенції нової майнерської юнії, зістав звільнений від вини й кари. Підібрана "зава присяглих" признала його невинним. Дистриктовий прокуратор обернув слідство в нагірку на поступовців. Не роблено жадних спроб виявити дійсні факти в звязку зі стріляниною. Лаві присяглих наказано вірити, що Карбоні "обороняв прапор Злучених Держав". Свідків зневажувано, залякувано і переривано. Адама Гето, кандидата на конгресмена з rameни Парції Праці, наочного свідка стрілянини, допитавано, чи він вірить в бога. Коли Гето сказав, що не вірить, прокуратор відмовився вислухати дальші його зізнання. Цей "справедливий" суд відбувся у Вашингтоні, Пенсилвенія.

РАДЯНСЬКІ ПРОФЕСОРИ В АМЕРИЦІ.

ФЛОРЕНС, Савт Каролайна, 2. жовтня. — Два радянські професори, Ф. Зайцев з Тифлісу і В. Нікольський з Московського Тропічного Інституту, студіюють тут методи плекання бавовни і способи боротьби з шкідниками. Свій досвід вони використають вдома.

Вони відвідали вже експериментальну станцію Пі Ді у Флоренсі, а відтак відвідають плянтації у Флориді, Тексасі та інших американських стейтах, де управляється бавовну.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВИБОРЦІВ ВІННІПЕГУ.

Ліста голосуючих у Вінніпегу, що мають право голосувати в надходячих місських виборах, вже виготовлена. Всі ті, що їх імена не є на лісті, а їм належить право голосу, можуть зареєструвати свої імена до 15. жовтня в асесмент офісі коло ситі-гола.

РУМУНІЯ Й ПОЛЬЩА ПЛЯНУЮТЬ ЗАГАРБАТИ РАД. УКРАЇНУ.

"Берлінер Тагблат" каже, що Румунія й Польща творять військовий союз з метою збройного нападу на Радянські Республіки.

БЕРЛІН, 4. жовтня. — Місцева газета "Берлінер Тагблат" пише на підставі інформацій, отриманих з "добре поінформованих жерел", що переговори між Румунією а Польщею про утворення військового союзу майже закінчені. Газета каже, що союз твориться з метою підготовки збройного нападу на Радянський Союз, щоб загарбати Радянську Україну.

Згадуючи про поїздку Пилсудського до Букарешту, де він провадив переговори, газета подає навіть деякі подробиці

плану майбутнього розподілу українських земель: частину мала-б забрати Польща, а з другої частини мала-б бути створена "незалежна буферова держава між Радянським Союзом а Румунією".

"Берлінер Тагблат" каже, що Франція незвичайно захищавлена у відірванні України, і вказує на недавню поїздку генерала Лерода, який був правою рукою Фоша, до Польщі та на Балкан. Франція хоче також втягнути до антирадянського союзу Югославію та Чехословацьчину.

ВЕЛИЧАВЕ ПРИНЯТТЯ ДЛЯ ЗАЛОГИ "КРАСІНА" В ЛЕНІНГРАДІ.

ЛЕНІНГРАД, 5. жовтня. — Радянський ледокол "Красін", який перебув місяці в польських околицях і виратував частину залоги італійського балюна "Італія", повернувся сьогодні до Ленінграду.

Корабель повитано гарматними вистрелами й оллесками великих мас народа, що зібралися над рікою. "Красін" супроводжала рікою Невою флотилія малих воєнних кораблів, яка виплила проти нього поза Кроушгадську твердиню і творила тріюмфальну процесію до Ленінграду.

Офіцери армії й флоту, державні урядники та трейд-

юїні провідники виголосили промови з підвищення, збудованого для тої ціли над Невною. Вони говорили про досягнення його видавничої залоги.

Поява летуна Чуховського, який відіграв чи не найважливішу роллю в ратуноній акції через свої відважні полети й осідання на леді, викликала бурю оплесків.

Цілий Ленінград, а особливо порт, прикрашений нервовими прапорами з нагоди прибуття "Красіна". Друга демонстрація чекає залогу "Красіна" після її прибуття до Москви в неділю.

ЮНІЇ ПРОТИ НОВОГО ГОЛОСУВАННЯ НАД ЗНИЖКОЮ ПЛАТНІ.

НЮ БЕДФОРД, Мас., 5. жовтня. — Оповідання секретарів сімох юній, які складають Текстіальну Раду, що вони є проти нового голосування над пропозицією про знижку платні на 5 проц., свідчить про цілковиту невдачу головачів ради в їх запродачних заходах. Рядове членство є проти закінчення страйку на пропонуваннях умовах. Проте реакційні юїніні урядовці з Текстіальної Ради не здаються, а пробують далі довести своє запродачне діло до кінця. Справа з поновним голосуванням вони не залишають

Однак є вигляди, що наколи й буде нове голосування, то воно не випаде в їх користь, бо робітники чимраз більше признаються на зрадників і прислухаються до голосу дійсних провідників страйку з нової (поступової) юнії текстільних робітників. Ніяких компромісів ні уступок. Боротьба, що триває вже близько пів року, мусять бути виграна в формі більшої платні й кращих умов праці. Така є позиція поступовців і до неї схиляється подаваюча більшість страйкуючих текстільників.

ПРОГОЛОШЕНО СТРАЙК ШОВКОВИХ ТКАЧІВ У ПЕТЕРСОНІ.

ПЕТЕРСОН, Ню Джерзі, 5-го жовтня. — Страйк шовкових ткачів, який може обняти 20,000 робітників у Петерсоні, був проголошений вчора вечором на слідуючу среду на 10-ту годину рано. Це рішення зроблено на мітингу страйкового комітету з 50, вибраного на масовий мітинг у вівторок.

Шовкові робітники будуть боротися за 8-годинний день праці, 44-годинний тиждень, визнання юнії й однакову платню по \$30 за 44-годинний тиждень. Теперішня платня вносить пересічно трохи більше як \$20 на тиждень, а в деяких випадках навіть \$18.

Петерсон є одним з найбільших центрів американської шовкової індустрії. Найбільшою тут фірмою є фірма Генрі Л. Догерті. Часто були роблені заклиди, що провідники Американської Федерації Праці були підкуплені Догертім та іншими великими шовковими фірмами, щоб не організували шовкових робітників.

ПОТЯГ УБИВ ВІСІМ ОСІБ.

ДЕЛІТА, Юта, 8. жовтня. — Недалеко звідси потяг вдарив в автомобіль і вбив вісім осіб, що їхали в німі. Були це члени одної родини.

НА ДАЛЕКІЙ ПІВНОЧІ.

З давніх давніх приваблювали людей північні краї, де протягом півроку не заходить холодне північне сонце, а друге півроку панує ніч і темряву прорізують тільки сполохи (північне сяйво).

Яскраво спалахують різнобарвні вогні стовпи, коливаються, миготять... І лише вони своїм чарівним світлом освітлюють густу нічну пітьму. Нестає літо — і сонце не сходить з неба, перетворюючи на день цілу добу, ціле півріччя.

Багато невідомого заховують у собі північні краї. А найбільше цікавлять вони тим, що через них найкоротша дорога між найбагатшими містами Америки й Європи. Тому ще в старовину почали дослідники шукати дороги через далекі північ до Америки.

Але тільки коло сто років тому почали організуватися справжні експедиції (подорожі) з метою знайти ту дорогу. Багато таких експедицій закінчилися невдало, і дослідники наложили життям у крижаніх пустелях.

Один шведський мандрівник намагався проїхати морем від Архангельська до Владивостоку. 1878 року він відплив. Довго не було про нього жадної чутки. Тоді за рік американці відправили нову експедицію рятувати його. Це був пароплав "Жанета". Та "Жанета" не дісталася до мандрівника; він дригався без неї, а "Жанета" змерзла в кригу біля берегів Сибіру. Як виявилось пізніше, крига в Крижаному океані не стоїть нерухомо, а весь час посувається. І "Жанета" плавала разом з кригою, поки та її не роздушила.

Але, дивна річ: аж за три роки біля берегів Гренландії (великий острів у Крижаному океані) знайшли деякі речі з "Жанети". Як вони опинилися за 212 тисяч кілометрів від берегів Сибіру?

Цим зацікавився Фрїт'єф

Нансен. Він зрозумів, що речі з "Жанети" пропливали через ший Крижаний океан. Як пропливали на мапу, видно буде, що ця крига мала перейти через самісінський полюс (крайня трічка півночі).

І він надумав таке: "Якщо допливти до Крижаного океану на кораблі, а саме до того місця, де загинула "Жанета", то далі крига сама понесе корабель через полюс".

І Нансен почав домагатися, щоб йому було дано кошти на спорудження такого міцного корабля, що його не могла-б зламати ніяка крига та що через них найкоротша дорога між найбагатшими містами Америки й Європи.

Довго його думку вважали за вигадку, казали, що це самолюбство — йти так, як хотів Нансен. Але йому таки пощастило дістати грошей на свою експедицію.

Аж три роки готувався Нансен до подорожі. Багато всяких запасів набрав. А головне, набрав таких людей, що самі могли-б усе й полагодити, і збудувати якесь потрібне спорудження.

Влітку 1893 року вирушив його корабель, що звався "Вперед". Довго плыли мандрівники, але за півтора року зрозуміли, що через самий полюс "Вперед" не пройде. Тоді Нансен з деякими товаришами залишив корабель, взяв з собою північних собак, що їх вони мали (на півночі люди їздили собаками), з запасом харчів пішов далі. Але йому не пощастило дійти до полюса; почалося літо, крига почала танути. Раз-по-раз у кризі утворювалися розколина, що їх доводилося мандрівникам перепливати на маленьких човниках. Але, не дійшовши 429 кілометрів до полюса, Нансен з своїми супутниками мусів повернути на південь, бо далі йти не було жадної змоги. Ще й харчі вийшли. На превелику сиду дісталися вони до землі, а звідти вже пароплав підбрав їх і завіз додому.

А за кілька днів і "Вперед" повернувся разом з тими, що залишилися на ньому.

За мандрівниками-дослідниками пішли промисловиці, звіромови, бо на півночі є сила всякого звіру та птацтва. Мертва до того часу північ почала відживати. Так, на острові Шпіцбергені, який раніше вважали за країну холоду та смерті, виникли селища (Кінгсбей). В землі там знайшли великі поклади кам'яного вугілля. По шпіцбергенських селищах є школи, під'їзди залізниць, кіно, радіотелеграф то-що. Почали оселятися люди й на великому острові — Грінландії та Новій Землі, що належить Радянському Союзові.

Але це був тільки початок. Людина почала завойовувати повітря. Останніми роками було багато спроб долетіти до полюса.

Перший зробив спробу перелетіти повітрям шведський інженер Андре. 1897 року відважний мандрівник полетів на повітряній кулі, сповненої легким газом, до полюсу. Але назад він не повернувся. За 900 кілометрів від полюса Андре випустив поштового голуба з запискою. А за півтора року знайшли поплавець з запискою. Андре кинув цей поплавець в море в перший день свого польоту. І більше про нього не було жадних чутків.

Після того довго люди не наважувалися летіти на полюс. Першим наміслився летіти Амундсен. Він вперше полетів 1918 року, але ця подорож його була невдала. Він мусів повернутися. А 1925 року він знову полетів двома літаками з берегів Шпіцбергену до полюсу. Його аероплани влізли в туман, що могли спускатися на воду, як човни.

Спочатку все йшло добре. Тільки вітер трохи зважав та туман. Але за 8 годин виявилось, що половина бензину для моторів була витрачена. Довелось спуститися на воду, поки зустрічий вітер притиснувся. Чотири тижні трималися на воді. Тяжко було мандрівникам: лід весь час йавискав, раз-по-раз доводилося витигувати аероплани на кригу.

Піднятися в повітря не було змоги; не вистарчало місця на крижинах, де аероплани міг би розбігтися. Почув розчирати площинку, аж дивись — крига розколеться або наскокить нова крижина, цілі гори утворюються на рівному розчиреному місці. Вже була в Амундсена думка кинути аероплани й пливати човном назад. Але він пошкодував машини. Ще раз почали ладити доріжки. Але з тих причин, що бензину багато було витрачено, довелось так один аітак залишити. А на другому Амундсен з своїми товаришами піднявся в повітря й швидко дістався до Шпіцбергену.

І тільки 1926 року Амундсен долетів таки до полюса і перелетів через увесь Крижаний океан аж до Америки. А ще перелетів, того-ж таки року долетів до полюсу ще один дослідник — американець Бірд. Людина перемогла природу. Що цього року сталося

КОЛЮЧКИ.

Признаюся грішній — останніми часами зацікавився п'єбожними справами. Великі релігійні події — "служба божа" в Сафтоні, "злізайте отче" в Самборі, віддання знову під суд егомосця Філіма в Гемілтоні — все подіало на мене таким релігійним переконанням, що я знову почав читати "Укр. Голос".

Прочитав і зітхнув: — Ох, господоньку милосердний, скільки я втратив від того часу, як перестав його читати.

Взяв-ж я цим разом за "Укр. Голос" широкі читачі: — Поганний стан шкільної справи на великій Україні?

І думаю: — А який стан шкільної справи в Подєбрадах? Читаю далі: — Арешти на Великий Україні...

І думаю: — А як там на Прикарпатті? Читаю:

— Мабуть не буде багато охочих до вкладання капіталів в совітські підприємства, коли капіталісти довідаються про банкруцтво Деревної Компанії.

І думаю: — Добре, що капіталісти не читають "Укр. Голосу", а то ще справді довідалися-б.

Читаю: — Муссоліні бере монополію на фільми.

І думаю: — А редактор "Укр. Голосу" бере монополію на брехні.

Читаю: — Альбанський король Зогу не дуже твердо сидить на своїм престолі.

І думаю: — То підмістять під него петлюрозсієвський.

Докучила першці сторінка і я переходжу на редакційну. Там завжди "глибий мудрощі". Читаю наголовок:

— Чехословацькі шурі. — Ов! — думаю, — а то кого так по православному "Укр.

Голос" називає? Аж бачу, що шаповалівцеві Григорію називає свистунівців:

— Канадійські миші! Навіть не шурі, тільки миші! А "Укр. Голос" на Григорієва — а ви:

— Чехословацькі шурі. Що-ж, думаю. Вони одні другий краще знають.

В другій після редакційної статті читаю наголовок:

— Як розходяться слетні. А зараз же після неї в "мимолетом" читаю:

— Ходять поголоски, що тов. Попович... з'ївав із Рубіничним Домом. Він мав купити для себе і своєї родини садок в провінції Онтеріо...

І думаю: — Воістину редактор "Укр. Голосу" знає, як розходяться слетні. Бо сам показує нам, що са слетних він тільки й живе й до газети їх подає.

Або ще питає "Укр. Голос" чому віннігеські комуністи не величаються будинками над рікою Ред, що вони їх купили за сорок дві і пів тисячі.

Що думаю, те й відповідаю: — Це, Ринидьочко, завжди так: Хто має — той не величається. А хто не має — той хоч би хотів величатися, то не має чим. Візьмім хоч би українських панів та підпанків: Чим вони будуть величатися, коли вони такі пани, що на трох одні штани?

Журиться також редактор "Укр. Голосу", що в тих будинках нема ще ні старців, ні сиротів.

Не журися, добродію. Ти старійся й рачки лизь, то до таких старців там місця не знайдеться.

Читаю ще один наголовок: — Глухого засудили на кару смерті.

І думаю: — А брехуна зробили редактором патріотичної газети. Аминь.

Куркуленько.

ЩЕ РАЗ СУДИТИМУТЬ ПОПА ФІЛИМУ.

В місяці травні ц. р. відбулася в Гемілтоні судово розправа над греко-католицьким егомосцем Осипом Філімою, який мав сам себе оженити (сам собі шлюб дати) з якоюсь місіс Фергусон.

Суд Філіму виправдав. Тепер довідуємося з "Гемілтон Гералд" з 14. вересня, що справа егомосця Філіма знову пішла перед суд.

Перед "поліс кортом" в Гемілтоні зголосилося дві жінки, які посвідчили, що Філім

на тій крижаній півночі з джираблем "Італія" — про це вже відомо нашим читачам. Італійський авантюрист генерал Нобіле зухвало поїхав на північ, а потім через него загинуло-кількох людей, а що найсумніше — загинув великий дослідник Амундсен, який полетів шукати Нобіле.

ма й Фергусон жили у них у Вінніпегу, як чоловік і жінка. Місіс Дж. Нідрей, 239 Сміт стріт, Вінніпег, посвідчила, що пін Філіма і Фергусон жили в її руминг-газві під прибораними іменами як містер і місіс Олтаж (Oltaz). Каже, вони кожного тижня жили в неї до четверга або п'ятниці і потім виїздили. "Я вірю, що він мав церкву десь в околиці Вінніпегу". Суддя запитав, чи вона бачила "містера" Олтажа в одній кімнаті з "місіс" Олтаж, і жінка сказала, що бачила їх разом в кімнаті дуже часто.

Друга жінка — свідок, А. Файрелер, 195 Сміт стріт, також посвідчила, що егомосць Філіма рентував у неї кімнати із жінкою. Вони, каже свідок, знали були по цілому Вінніпегу, як "містер" і "місіс" Олтаж.

— Чи ви бачили Філіму й Фергусон в тих самих кімна-

тах? — запитав адвокат. — Так — відповіла жінка. — Я ходила колектувати ренти. Ніч перед тим вони дуже билася, розбили вікно і коли я зажадала грошей за рент, Олтаж сказав, що \$20 за місяць дуже дорого. І вони забралися шукати дешевого приміщення.

А на закінчення Фрайрелер категорично сказала: "Як би я була знала, що він пін, вони ніколи не жили-б в моїх кімнатах. I keep a respectable place".

Вислухавши це суд сказав: Віддати Філіму під суд.

І так греко-католицький егомосць знову піде під суд.

ЗА ВЕЧІР ПРОГРАВ РІЧНИЙ ЗАРОБІТОК ТИСЯЧІ РОБІТНИКІВ.

Власник автомобільних фабрик Сітроен у Франції програв за один вечір 12 мільйонів франків.

Буржуазні газети обіймали що подю мовчанкою, але робітничі газети подають, що 12 мільйонів франків, це не менш заробітку тисячі робітників протягом цілого року.

До того-ж треба знати й те, що на підприємствах Сітроена, як доводять робітники, зовсім нічого не робиться для охорони праці, і сотні робітників облітається через це каліками.

КОНЦЕРТ І ФІЛЬМА З ОГЛЯДИН ПРИЮТУ-СИРОТИНЦЯ Р.З.Т.!

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА У ВІННІПЕГУ

ВІДБУДЕТЬСЯ В СУБОТУ, 13. ЖОВТНЯ 1928 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

КОНЦЕРТ ДУТОЇ ОРХЕСТРИ Р.З.Т.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ФІЛЬМИ

З ПУБЛІЧНИХ ОГЛЯДИН ПРИЮТУ І СИРОТИНЦЯ Р.З.Т. 26. СЕРПНЯ 1928 РОКУ.

В програму концерту входять нові твори, які виконає дута оркестра, як також будуть солові співі т-шок Катерини Палюк і Марії Харчині та скрипкове сольо. Крім фільми з оглядин приюту, буде ще фільма — комедія в двох актах.

Приходіть на цей концерт громадно! Прийдіть і побачите себе самого на першій українській фільмі в Канаді! Памятайте, що місяць жовтень, є місяцем Робітничого Запомогового Товариства, тож ставайте його членами!

ВСТУП ДЛЯ ДОРОСЛИХ 25 ЦЕНТІВ, ДЛЯ ДІТЕЙ 10 Ц. ПОЧАТОК В ГОД. 8. ВЕЧЕРОМ! НЕ СПІЗНЯЙТЕСЯ!

НА ОТВЕРЕННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО СЕЗОНУ В У.Р.Д. У ВІННІПЕГУ!

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ ТУРФІДІМ У ВІННІПЕГУ

ВІДБУДЕТЬСЯ В НЕДІЛЮ, 14. ЖОВТНЯ 1928 РОКУ В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ

Перший Концерт

В ПРОГРАМУ ВХОДЯТЬ МУЗИЧНІ ПРОДУКЦІ ТРЬОХ ОРХЕСТР, СОЛЯ, СПІВИ І Т. Д.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

На цій мапі бачимо північний верхок нашої землі. В самому центрі північний бігун. Закресоване місце поблизу бігуна — це недосліджені ще простори. Чорна лінія, що веде від Норвегії, через острови Шпіцберген на північний бігун і назад аж до хрестина, є дорога, зроблена джираблем "Італія". Хрестини значене місце, де розбився джирабль. Білі місця — на мапі — це океани, чорні — суша.

ДЖИМ ТУЛІ. ЖЕБРАКИ ЖИТТЯ.

АВТОБІОГРАФІЯ БОСЯКА. Переклав І. Ю. Кулик. (Продовження.)

— Я почув себе так, ніби мене залоскотали, коли побачив його обличчя, бо міг би заприсягтись, що він був не фермер, а старий боссяк і п'яниця. Сняк під його оком шойно заговявся, нося пербито, а малого пальця відтято. Отже, не було сумнівів, що це свій брат-волоцюга; ну я просто й підійшов до нього та розказав йому всю свою історію і що я був голодніший за фермера в Тексасі. Я ніби й тепер бачу, як братішка зареготався й гарнув:

— Ні, — на бога! — не може бути, щоб ти був аж настільки голодний!

— Тремп розказав мені, що всі докола розмовляють тільки за те, як я позбавив фермера заробітку в п'ятацять доларів. Потім він мовив: "Слухай, хлопче, я підісти. Мені не дозволяють їсти в хаті, та я тепер дужерадний з того. Ти зачекай тут, і я принесу тобі чимало шамовки й бляшанку яв'ї". Тоді ти зможе собі знов пролежати весь день у стозі,

а як стемніє, то я тоді припру ще більше шамовки й кави. Мені належить платя за день, отже я винняганю в цього старого барабольщика долара й віддам тобі".

— Я пролежав під парканом, доки він повернувся. Братішка приніс мені жратви, і я подався до стогу. Він дав мені також три ж'нали. Два з них були фермерські чаносипи, але я прочитав у них все, як розводити свині, кури й корови. Увечері старий тремп знов прийшов і дав мені жратву і долара, і я пустився в подорож біля десятиох годин, коли боссяк ліг спати.

— До ранку я пройшов двадцять миль, та попався у Чі, і мене таки забрали назад до Понтіяку, але той фермер все-ж не дістав п'ятнадцятих доларів за те, що заснавав мене.

Наприкінці Билевого оповідання грубий фермер встав і почав вдівлятися у вікно, тримаючи руки в кешених "оверолс".

— Довго ти просидів? — видавив він з себе нарешті.

— Близько п'ятох років? — відповів Бил. Я спостерігав важкий вигляд Билевого обличчя, як він відповідав з напівзакритими очима. Жінка відразу заходилася коло роблення сендвіча.

— І ти нічого не навчився там? — знов спитав фермер. — Я навчився більше злодійства, ніж чого иншого. Багато такого, що ви не повірили-б,

як би я вам розказав. В цілій установі не було ніякої порядної істоти. Чимало злодів вивичають своє ремесло у школі поправи, повірте мені.

За кілька хвилин ми вдячно попрощали добросердну пару і з сендвічами, загорненими в папір, швидко виїхали на дорогу.

Розділ ІХ. ВПЛУТАЛИСЬ.

Ні вітерця в прерії. Ні хмарки на небі. Комахи лівно дзиччали понад шляхом, і коники надого затримувались на одному місці. Величезний мотиль з крилами, покропленими бруднатим та білим, маяв над рейками й намагався сісти на мене.

— Можна напевно сказати, що буде спека, — сказав я Билеві, — вранці перед гарячим днем завжди таке маяє.

Ми пройшли кілька миль, доки дійшли до товарового потягу, що стояв на резервовому шляху біля невеличкого містечка. В потязі було не більше, як десять вагонів; важкий паротяг повільно солив і дихав над довгим рівчаком, як втомлений кінь. Кілька дрібних смужок диму витиснулося з димаря й звивалося в повітрі маленькими хмарками, що квапилися в небо. Бригада потягу лівно сновигала по рейках і не збиралася ніби нас привітати. Кілька людей працювало на полі, і гамір снопов'язалки відбивався луною в тихому небі.

Вона ганяла до дальньої межі поля, і трескотня її, затихаючи, доносилася останніми слабими ударами молотків по сталевій рейці. Музика церковного дзвону прокотилася над полем, впала на шляхи і зникла навіки в тиші.

Раптом слабій рокіт почувся на селі, ніби луна гуркоту далекого грому. Він зростає все більше й більше, потім почувся ще голосніший та міцніший гуркіт. Верек гудка льокомотива розтяв повітря, земля вібувала. Якись перелепи, перелякани, злетіли з-за огорожі.

Хмара куряви закрутилась по рейках і неясною плямою в ній прогуркотів на Чікаго почтовий потяг.

— Його, напевне, перевантажено до біса в звязку з виборами, — зауважив Бил, — баж би я бути на цьому потязі: він-то напевно вже не спізниться.

Товаровий потяг повільно вибирався з резервового шляху. Бил мовив:

— Тут нам, очевидно, не сховатися, бо потяг короткий, а місцевість надто рівна. Нам зашиплиться скакати на уру, як і треба порядним хлопцям.

За кілька моментів ми вже були в потязі, а ще за кілька нас уже звідти скинули. Ми стали на перехресті залізниць з сошею і, коли мимо проїздив камбуз, показали "ніс" кондукторів, що стояв на задній платформі і загрозив нам кулаками.

(Далі буде.)

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати! На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів.

Подпоноче число 5 н. Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

